

של ברכה, ויקדש אותו מצד של קדשה, וישבות בו מצד של היחוד, וזהו ויכלו, שנכללו בו שלשת האבות, שהם בסוד השם של ע"ב, כמו כן חסד נקרא גדול, משום שהוא הכלל של ע"ב תבות, גבורה הכלל של רי"ו אותיות שיש בשם של ע"ב, העמוד האמצעי, שהוא ו' פולל הפל, וזהו סוד ויעבר יהוה על פניו, ע"ב רי"ו יהוה, על פניו, מה זה פניו? פניו זה וא"ו, י"ג מדות הרחמים, שנאמר בהם וברחמים גדולים אקבצך, גדולים ודאי מצד של החסד, שהוא הא"ל הגדול.

והכר נכלל בשביעית שהיא מלכות, השביעי ה' ודאי, בכל השביעיות פלולה, והיא ה' של יום הששי, יום זה צדיק, עליו נאמר והיה יהוה למלך על כל הארץ וגומר, הוא יום הששי, ויום השביעי היום של כל הימים, ועליו נאמר שכבי עד הבקר, וזהו בקר של אברהם, שכתוב וישכם אברהם בבקר, וישכם לגאלה, ובו הבקר אור, שנאמר בו ותורה אור, וזהו האור שנאמר בו ולכל בני ישראל הזה אור, והוא פסח זרוע ימין, ובו עתידים להגאל. דבר אחר, שימני כחותם על לבך, הפסוק הזה נאמר על השכינה שהיא בגלות. לא כתוב חותם, אלא כחותם, באותו חותם של הגושפנקה, שהיא חותם אמת, ובה (זוה) חתמנו לחיים, ומיהו החותם הזה שבו יש חיים? אלא זהו עץ החיים שבו בני חיים ומזונות יוצאים, עץ ודאי, אותו שנאמר בו עץ החיים מהלך חמש מאות שנה, והעץ הזה היא ו', מהלך חמש מאות

אותו מסטרא דקדושה, וישבות בו מסטרא דיחוד, ודא איהו ויכלו, דאתפלילו ביה תלת אבהן, דאינון ברזא דשמא דע"ב, פגוונא דא חסד אתקרי גדול, פגין דאיהו פללא דע"ב תיבין, פגוונא דע"ב תיבין, גבורה פללא דרי"ו אתוון דאית בשמא דע"ב, עמודא דאמצעיטא דאיהו ו' פליל פלא, ודא איהו רזא (שמות לד ו) ויעבר יהוה על פניו, ע"ב רי"ו יהוה, על פניו מאי פניו, אנפוי דא וא"ו י"ג מכילן דרחמי, דאתמר בהון (ישעיהו נד ו) וברחמים גדולים אקבצך, גדולים ודאי מסטרא דחסד, דאיהו הא"ל הגדול.

וברא אתפליל בשביעית דאיהי מלכות, השביעי ה' ודאי בכל שביעיות פלילא, ואיהי ה' דיום הששי, יום דא צדיק, עליה אתמר (זכריה יד ט) והיה יהוה למלך על כל הארץ וגומר, איהו יום הששי, ויום השביעי יום דכלהו יומין, ועליה אתמר (רות ג יג) שכבי עד הבקר, ודא הוא בקר דאברהם, דכתיב (בראשית יט כז) וישכם אברהם בבקר, וישכם לפורקנא, וביה הבקר אור, דאתמר ביה (משלי ו כג) ותורה אור, והאי איהו אור דאתמר ביה (שמות י כג) ולכל בני ישראל היה אור, ואיהו פסח דרועא ימינא, וביה עתידין ליגאל.

דבר אחר שימני כחותם על לבך (שיר ח ו). האי קרא על שכינתא אתמר דאיהי בגלותא, חותם לא פתיב, אלא כחותם, פההוא חותם דגושפנקה דאיהי חותם אמת, ובה (ג"א ודא) חתמנו לחיים, ומאי ניהו האי חותם דבה חיים, אלא דא עץ החיים, דביה בני חיי ומזוני נפקין, עץ ודאי ההוא דאתמר ביה עץ החיים מהלך חמש מאות שנה, והאי עץ איהו ו', מהלך חמש מאות שנים דא

שנים זה ה', החיים הם אב ואם שהם י"ה, י' היא חכמה, ומנין לנו שנקרא חיים? כמו שנאמר והחכמה תחיה בעליה, ה' בו האם העליונה. מנין לנו שנקראת חיים? כמו שנאמר עץ חיים היא ודאי, ושניהם פי חיים הם למצאיהם.

והשכינה התחתונה רשומה בחותם הזה, שהוא חותם אמת, וכל ציורי החותם הזה הם רשומים בה, להודיע שהיא הציור של העמוד האמצעי שהוא אמת, אדם (אדם) החותם שלו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, הוא חותם בו לחיים, וממנו יורשים בני ישראל בנים חיים ומזונות, חיים מצד של האב והאם שהם י"ה, בנים מצד של העמוד האמצעי, שעל (ועל) שמו נקראו ישראל למטה בני בכרי ישראל, והוא ו'. מזונות מהצד של ה', שהיא המוציא לחם מן הארץ, ובזמן שישורשים ממנו שלש (שתי) הדרגות הללו שפלילות בשמו, נקראים למטה ישראל בני הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר בנים אתם ליהו"ה אלהיכם, ובזמן שישורשים ישראל משמו של הקדוש ברוך הוא שלשת אלה, בנים חיים ומזונות, נאמר בהם פי עזה כמות אהבה, קשה היא ממיתה הפרדת הקדוש ברוך הוא מבניו. ומנין לנו שיש הפרדה בין הקדוש ברוך הוא ובניו? כאן מוכיח, פי אם עונותיכם היו מבדלים וכו', וקשה היא ממיתה, ועליה נאמר פי המות פריד ביני ובינך. ובזמן שישאל מקימים את מצוות התורה באהבה, קשה כשאל קנאה, שמקנא הקדוש ברוך הוא על סמא"ל ועל נקבתו,

והשכינה תתאה איהו רישומא בהאי חותמא דאיהו חותם אמת, וכל ציורין דהאי חותמא אינון רשימין בה, לאשתמודעא דאיהו ציורא דעמודא דאמצעיתא, דאיהו אמת, אדם (ס"א דא איהו) חותם דיליה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, איהו חתים ביה לחיים, ומגיה דרתין בני ישראל בני חיי ומזוני, חיי מסטרא דאבא ואימא דאינון י"ה, בני מסטרא

ה', החיים אינון אבא ואימא דאינון י"ה, י' איהו חכמה, ומנלן דאתקרי חיים, כמה דאת אמר (קהלת ז יב) והחכמה תחיה בעליה, ה' ביה אימא עלאה, מנא לן דאתקרי חיים, כמה דאת אמר (משלי ג יא) עץ חיים היא ודאי, ותרנייהו (שם ד כב) פי חיים הם למוצאיהם.

ושכינה תתאה איהו רישומא בהאי חותמא דאיהו חותם אמת, וכל ציורין דהאי חותמא אינון רשימין בה, לאשתמודעא דאיהו ציורא דעמודא דאמצעיתא, דאיהו אמת, אדם (ס"א דא איהו) חותם דיליה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, איהו חתים ביה לחיים, ומגיה דרתין בני ישראל בני חיי ומזוני, חיי מסטרא דאבא ואימא דאינון י"ה, בני מסטרא (ע"א) דעמודא דאמצעיתא, דעל (נ"א ועל) שמייה אתקריאו ישראל לתתא בני בכרי ישראל, ואיהו ו', מזוני, מסטרא דה' דאיהו המוציא לחם מן הארץ, ובזמנא דירתין מגיה אלין תלת (נ"א תרין) דרגין דכלילן בשמייה, אתקריאו ישראל לתתא בנוי דקודשא בריך הוא, כמה דאת אמר (דברים יד א) בנים אתם ליהו"ה אלהיכם, ובזמנא דירתין ישראל משמוי דקודשא בריך הוא אלין תלת בני חיי ומזוני, אתמר בהון (שיר ח ו) פי עזה כמות אהבה, תקיפא איהי ממיתה אפרשותא דקודשא בריך הוא מבנוי, ומנלן דאפרשותא אית בין קודשא בריך הוא ובנוי, הכא אוכח, (ישעיה נט ב) פי אם עונותיכם היו מבדילים וכו', וקשה איהי ממיתה, ועלה אתמר (רות א יז) פי המות פריד ביני ובינך.

ובזמנא דישראל מקיימין פקודיא דאורייתא ברחימו, קשה כשאל קנאה (שיר ח

ו), דמקנא קודשא בריך הוא על סמא"ל ועל נוקביה, דאינון גרמין לבר

נש מיתה בחובביהו, וגרמין לון למחטי, ובגין דא עתיד קודשא ברין הוא לנטלא נוקמא מנייהו, ולאעברא לון מן עלמא, דסמאל ונוקבא דיליה איהי מיתה, דאיהי לילי"ת מלאך המות יצר הרע, דנוקבא איהי עם דכורא, ודכורא עם נוקבא, והאי מנלן, קרא אוכח דכתיב (בראשית ג יז) בעצבון תאכלנה, אדם חאב בנוקבא אתייהיב ליה יצר הרע נוקבא, חוה חבת בדכורא אתייהיב לה יצר הרע מדכורא, ועלה אתמר (שם טז) בעצב תלדי בנים, ודא איהו פי עזה כמות אהבה וכו' (שיר

ח ו).

ועוד פי עזה כמות אהבה, אם ישראל יתערוך לה להאי אהבה קדם זמנא, צריכין לאתערא לה פדקא יאות, ואי לאו לא יתערוך לה, הדא הוא דכתיב (שיר השירים ג ה) השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה וגומר, דאומאה איהי דלא שריא על פרסייא עד דנטיל נוקמא מעמלק, דחלל תרין אתוון דאינון י"ה, דנפיק מן מיל"ה מ"ל י"ה, ובגין דא (שמות יז טז) פי יד על פס י"ה ודא א.

זכר מטא זמנא לנקמא מניה, ושלחובין דאשא נפקין מהאי י"ה, פמה דאת אמר (שיר ח ו) רשפיה רשפי אש שלהבתי"ה, ואינון שלהובין דאיש ואשה, דתמן א"ש א"ש, ותמן י"ה, איש פמה דאת אמר (שמות טו א) יהו"ה איש מלחמה, דנטיל נוקמין מפרעה ומעמיה, אשה דא שכינתא דאתמר בה (משלי יח כב) מצא אשה מצא טוב וגומר.

דבר אחר שימני כחותם, פ"ח ת"ם, פ"ח דא שכינתא עלאה, פ"ח מ"ה מן חכמה, ועליה נאמר ועתה יגדל נא פח אדני, ת"ם זה ישראל שלמעלה, שעל שמו חכמה, ועלה אתמר (במדבר יד יז) ועתה יגדל נא פח אדני, ת"ם דא ישראל

שהם גורמים לאדם מיתה בחטאייהם וגורמים לו לחטא, ומשום זה עתיד הקדוש ברוך הוא לטל מהם נקמה ולהעבירם מן העולם, שסמאל ונוקבא היא מיתה, שהיא לילי"ת, מלאך המות, יצר הרע, שנקבא היא עם הזכר, וזכר עם הנקבא, וזה מנין לנו? הפתוב מוכיח, שפתוב בעצבון תאכלנה. אדם חטא עם נקבא, נפן לו יצר הרע נקבא, חוה חטאה עם זכר, נפן לה יצר הרע מזכר, ועליה נאמר בעצב תלדי בנים, וזהו פי עזה כמות אהבה וכו'.

ועוד פי עזה כמות אהבה, אם ישראל יעירו את האהבה הזו קדם הזמן, צריכים להעיריה פראוי, ואם לא, אל יעוררו אותה. זהו שפתוב השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה וגומר, ששבעה היא שלא שורה על הפסא עד שנוטל נקמה מעמלק, שחלל שתי אותיות שהן י"ה, שיצא מן מילה מ"ל י"ה, ומשום זה פי יד על פס י"ה, וזו א.

ובשמיני הזמן לנקם ממנו, ושלחבות אש יוצאות מי"ה הזו, כמו שנאמר רשפיה רשפי אש שלהבת י"ה, והן השלחבות של איש ואשה, ששם א"ש א"ש, ושם י"ה. איש כמו שנאמר יהו"ה איש מלחמה, שנוטל נקמות מפרעה ומעמו, אשה זו שכינה, שנאמר בה מצא אשה מצא טוב וגומר.

דבר אחר שימני כחותם, פ"ח ת"ם, פ"ח זו השכינה העליונה, פ"ח מ"ה מן חכמה, ועליה נאמר ועתה יגדל נא פח אדני, ת"ם זה ישראל שלמעלה, שעל שמו

חכמה, ועלה אתמר (במדבר יד יז) ועתה יגדל נא פח אדני, ת"ם דא ישראל

דלעילא, דעל שמייה אתקרי יעקב תם, כמה דאת אמר (בראשית כה כז) ויעקב איש תם, ובגין דאיהו דיוקנא דחותם אמת דלעילא, אתמר ביה (מלכה ז כ) תתן אמת ליעקב, ומאן דאשתדל באורייתא דאתקרי תורת אמת, דיוקניה חקיקא לעילא ביהווא חותם אמת, ומאן דמשקר בה פאלו אפיל אורייתא לתתא, הדא הוא דכתיב (דניאל ח יב) ותשלף אמת ארצה, ובהווא זמנא נפיל דיוקניה וחותמיה לתתא, ונפיל מזליה, ואסתלק ההוא כח מגייה, ביהווא זמנא סמאל וחייליה דאינון חיוון ובעירן ועופין מסאבין רדפין אבתריה, הדא הוא דכתיב (איכה א ו) וילכו בלא כח לפני רודף.

אם תב בתויבתא תב ההוא כח לגביה דאיהי שכינתא עלאה, ביהווא זמנא אתקיים ביה (ישעיה מג ד) ואתן אדם תחתיה ולאמים תחת נפשך, מאי אדם הא אוקמוהו אל תקרי אדם אלא אדם, ולאומים ולאם מלאום יאמין (בראשית כה כג), ביהווא זמנא אומה דישראל יתקפון (נ"א ותגברון) על אומה דעשו, בחילא דהאי כח דאתלבש בשבע תיבין דעובדא דבראשית, כ"ח אתון שכינתא עלאה, שבע תיבין כלילן בשכינתא תתאה.

והאי כ"ח איהו רזא דכ"ח פרקין דעשר אצבעות, דבהון והיה פאשר ירים משה ידו וגבר ישראל (שמות יז יא), ובגין דא אוקמוהו זכרונם לברכה למי נושאים פפים לרום השמים, דצריך האי כח לסלקא ליה לגבי חכמה, ודא איהו רום שמים, ואיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דשארי בעשר אצבען, על האי כח, ואיהו חכמה כ"ח מ"ה, והאי כח עליה אתמר (דניאל א ד) ואשר כח בהם לעמוד בהיכל המלך, לעמוד בצלותא דעמידה, בהיכל

נקרא יעקב תם, כמו שנאמר ויעקב איש תם, ומשום שהוא דמות של חותם האמת של מעלה, נאמר בו תתן אמת ליעקב, ומי שמשדל בתורה שנקראת תורת אמת, דיוקנו חקיק למעלה באותו חותם אמת, ומי שמשקר בה, פאלו הפיל את התורה למטה. זהו שכתוב ותשלף אמת ארצה, ובאותו זמן נופל דיוקנו וחותמו למטה, ונופל מזלו, ומסתלק אותו כח ממנו. באותו זמן סמאל וכחו, שהם חיות ובהמות ועופות טמאים, רודפים אחריו. זהו שכתוב וילכו בלא כח לפני רודף. אם שב בתשובה, שב אליו אותו כח, שהיא השכינה העליונה, באותו זמן מתקיים בו ואתן אדם תחתיה ולאמים תחת נפשך. מה זה אדם? הרי פרשוהו אל תקרי אדם אלא אדם, ולאמים - ולאם מלאם יאמין. באותו זמן האמה של ישראל יתחזקו (ותגברו) על האמה של עשו בחיל של הכח שהתלבש בשבע תבות של מעשה בראשית, עשרים ושמונה אותיות השכינה העליונה, שבע תבות כלולות בשכינה התחתונה.

והכ"ח הזה הוא סוד של עשרים ושמונה פרקים של עשר אצבעות, שבהם והיה פאשר ירים משה ידו וגבר ישראל, ומשום זה פרשוהו זכרונם לברכה, למי נושאים פפים? לרום השמים, שצריך להעלות הפח הזה לחכמה, וזהו רום השמים, וזהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א ששורה בעשר אצבעות על הכח הזה, והוא חכמה, כ"ח מ"ה, והפח הזה נאמר עליו ואשר כח בהם לעמוד במלך, לעמד בתפלת העמידה. בהיכל המלך